

Kirkelig dialogsenter

Mål for arbeidet:

1. Å skape et verksted, ressurs- og kompetansesenter for religionsmøte og dialog i kirke og samfunn.
2. Å utvikle en modell for samarbeid om innhold og profil, organisering og finansiering som sikrer varig drift av senteret.

Kirkelig dialogsenter, KD (fram tom. mai 2011: Kirkelig senter for religionsmøte og dialog, KSRD), brukte 2010 i stor grad til å kartlegge behov for dialog i bispedømmet, legge planer for hvordan slike behov kunne møtes på best mulig måte og igangsette disse planene. 2011 har i stor grad blitt brukt på videreføre disse strategiske valgene for arbeidet.

Vi tar i den følgende årsrapporten ikke sikte på å dekke all virksomhet i KD, men løfter frem områder som har vært prioritert.

KD - et ressurscenter og et verksted for religionsmøte og dialog i kirke og samfunn

Senteret har opplevd stadig større pågang og interesse for arbeidet gjennom 2011. KD er en videreføring av det tidligere Emmausarbeidet, Gud i Storby-prosjektet og ROM/ Lokale ressursmenigheter i religionsdialog. Dette oppleves som positivt. Arbeidet med dialog fra kirkens side er allerede kjent på en positiv måte gjennom tidligere arbeid, samtidig som det nye arbeidet i KD mottas med entusiasme i kirkelige kretser og blant dialogpartnere.

Dialogforum

Senteret arrangerte ett Dialogforum våren 2011, i samarbeid med feltprestene. Det var foredrag og samtale ved den amerikanske institusjonsimamen Yahya Hendi. To Dialogforum ble arrangert i høst, et om "Religionsdialog og kulturmøte - To sider av samme sak?" (m. Knut Erik Tveit og Erik Hillestad) og et om "Kirkens møte med nyåndelighet og alternativmiljøene - erfaringer fra I Mesterens Lys (IML) sitt arbeide" (m. Liv Hegle). Dialogforum er et åpent og uformelt forum rettet særlig mot ansatte i Den norske kirke som arbeider med eller har en interesse for interreligiøs dialog.

Østre Aker prosti

I 2010 gikk vi inn som en ressurs i Østre Aker Prost. Ulike dialogprosjekter ble prøvd ut i menigheter i prostiet – og dialogpresten har ledet referanse-/ressursgruppen rundt prosjektene. Erfaringene fra arbeidet skal evalueres og innrapporteres til bispedømmetrådet (halvårsrapport ble levert i juni). Videreføring av et slikt særlig fokus på dialog i enkelte menigheter i et prostiet vurderes som interessant. Echboes legater støttet dette arbeidet med tilsammen 100 000,- over halvannet år.

Utprøving av dialogisk konfirmantarbeid

Senteret gikk gjennom sine prester inn i samarbeid med hhv. Rødtvedt menighet og Domkirken menighet våren 2011 for å prøve ut ulike former for dialogisk konfirmantarbeid.

Dette gir en indikasjon på senterets stadig økende fokus på trosopplæring som et innsteg til bevissthet om dialog i menighetene. Begge prosjekter var spennende og frister til videre arbeid med konfirmantgruppen.

Nettverksarbeid gjennom seminarer og konferanser

KD står også ansvarlig for å opprettholde og utvikle det nasjonale nettverket av dialogmenigheter. I februar 2011 arrangerte vi en slik nettverkssamling i sammenheng med en nettverkssamling for skandinaviske kirkefolk involvert i dialog. Konferansens tittel var *Theology in the Making*, og la særlig vekt på "case-studier" og erfaringsutveksling. Det er andre gang både det nasjonale og skandinaviske/nordiske nettverket har samling, og skal videreføres i Danmark i 2012. Samlingen oppleves som svært utbytterik – og legger til rette for videreutvikling og tenkning innenfor kirkenes religionsteologiske fagområde. 40 deltagere på konferansen (10 svenske og 8 danske), og ca. 20 i tillegg på den siste, åpne seminardagen vitner om stor interesse og et voksende behov for steder for felles refleksjon rundt dialog.

Senteret var sammen med Mellomkirkelig råd også ansvarlig for å arrangere den årlige konferansen om muslimsk-kristen dialog i Europa, *Journées d'Arras*, i juni i Oslo. Konferansen samlet 43 deltagere fra 17 land i Europa. Konferansen var utbytterik både faglig og nettverksmessig. Det var også en god utprøving av senteret som fasilitator for slike arrangementer, særlig ressursmessig.

Utvikling av kurs

Senteret utviklet i samarbeid med Det teologisk fakultet og Avdeling for kompetansehevende studier (AKS) et kompetansehevende kurs for prester (10 studiepoeng) med tittelen *Dialogisk menighet. Samhandling på tvers av tro og livssyn i lokalsamfunnet*. Kurset ble utlyst høsten 2011 uten nok påmeldte – men er nå utlyst på nytt våren 2012. Kurset vil gå høsten 2012 og våren 2013.

Dialogarbeid

Senteret har videreutviklet og etablert flere dialogtiltak i løpet av året. Gledelig er at senteret har fått en formell rolle inn i Kontaktgruppa mellom Islamsk råd, Norge og Den norske kirke ved at senteret daglige leder er *in officio* deltager i gruppen fom. 2012. Senterets mangeårige dialoggruppe med buddhister er også blitt formalisert som Kontaktgruppen mellom Buddhistforbundet og Den norske kirke. Dialogpresten leder denne gruppen sammen med generalsekretæren i Buddhistforbundet.

Senteret har vært med å lede etableringen av to andre dialoggrupper: Den "Unge voksne dialogen" mellom muslimer, jøder og kristne, hvor også Majorstua-prosjektet er involvert, og en multilateral dialoggruppe med fokus på gravferdsritualer, sermonirom og gravplasser. I tillegg arbeider begge prestene i ulike mindre dialogprosjekter (her kan nevnes dialogarbeid opp mot nye grupper av Rom-innvandrere i Oslo og deltagelse i et nettverk av kirkelig ansatte som arbeider med Rom-innvandrere).

Samarbeid

Senteret har i 2011 hatt et særlig fokus på at arbeidet blir godt integrert med arbeidet som gjøres i Oslo bispedømme og Areopagos. Dette oppleves som gode samarbeid og som gjensidig utfyllende i forhold til arbeidsoppgaver og kompetanse.

Gjennom særlig de ulike nettverksmøter og konferanser har senteret blitt mye brukt av sin partner Mellomkirkelig råd, og her har samarbeidet fungert svært godt. Kirkens Nødhjelp ønsker å bruke senterets kompetanse i større grad, og vi har brukt tid i 2011 på å finne en form på dette. En mulig løsning er gjennom arbeid med unge voksne, der også KFUM/K er interessert som en tredje samarbeidspartner med senteret. Et slikt samarbeid må finne en form i løpet av 2012.

Senteret har bidratt til planlegging og gjennomføring av seminarer med SMM (Samarbeid menighet og misjon) og Kateketforeningen, og med IKO. Dialogpresten har vært innleid på Ungdommens kirkemøte – og begge prestene brukes som innleder og foredragsholdere i mange ulike fora.

Det er også gledelig å vektlekke et svært godt kollegialt samarbeid med Hildegunn Isaksen i det nyetablerte Kirkelig dialogsenter, Bergen. Sammen med Isaksen hadde senteret et samarbeidsseminar med søsterorganisasjonen *Folkekirke og religionsmøde* i København i desember.

22. juli

Kirkelig dialogsenter bidro med tilrettelegging av kontakten mellom biskop og bispedømme og muslimske miljøer i Oslo i etterkant av 22. juli. Senteret opplever det som særlig meningsfullt å bistå biskop og bispedømme med sine kontakter og kompetanse, og ønsker å videreutvikle dette gjensidige samarbeidet.

Senteret har også bidratt til samtalen om kirkens og de andre tros- og livssynssamfunnenes offentlige rolle i etterkant av 22. juli gjennom artikler og intervjuer i media (Nytt Norsk Kirkeblad nr. 5 og 6, Dagsavisen tirsdag 18. okt, Intervju i FriTanke.no 1. sept (http://fritanke.no/index.php?page=vis_nyhet&NyhetID=8618&sok=1)).

Dialogens hus

Senteret har god kontakt med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), som viderfører arbeidet med etableringen av et Dialogens hus. Arbeidet er løftet inn på politisk nivå, og vi håper dette vil gi konkrete resultater i løpet av 2012. Målet er fremdeles å bli en del av et slikt hus, noe også STL, Islamsk råd, Norge og Buddhistforbundet ønsker.

Ansatte

Anne Anita Lillebø gikk i august 2011 over i stillingen som studentprest ved UiO. Iselin Jørgensen ble ansatt som ny dialogprest i senteret, og tiltrådte den 8. august. Steinar Ims overtok som daglig leder av senteret.

Kontemplativt fellesskap

Senterets prester viderefører sitt kontemplative fellesskap gjennom stillhetsarbeid, både på ukentlige stabsmøter og gjennom deltagelse på pusterom i Paulus kirke. Ims har i løpet av året ledet to helgeretreatter på oppdrag fra Pusterommet. KD ser det som viktig at erfaringer fra dialogarbeidet forankres i egen, spirituell praksis og vice versa.

Organisering og finansiering som sikrer varig drift av senteret

Utfordringene knyttet til drift av senteret ble særlig synlige senhøsten 2011. Bispedømmet gikk i desember inn med midler som også sikrer drift i 2012. Senterets og eiernes mål i 2012 må være å sikre videre drift på et tidligere tidspunkt for 2013 og tiden utover dette.

Noen utfordringer videre

Mange av utfordringene som ble skissert i 2010 er fremdeles gjeldende: Skape forståelse og trygghet blant ansatte i menighetene på at dialog er en integrert del av kirke- og menighetsarbeid, øke den religionsteologiske kompetansen, skape frimodighet til å gå i dialog – og fra senterets side å nå ut med informasjon og ressurser som muliggjør dette. Senteret benyttet med hell facebook som formidlingskanal i 2011, men må i 2012 etablere egne nettsider. Senteret vil bruke mye tid og krefter på tilrettelegging av nettbaserte ressurser ("case"-baserte) for dialog.

Senteret har brukt mye tid i 2011 på å planlegge skriftlig materiell om dialog, og allerede i februar 2012 ble senterets bidrag til en bok fra IKO-forlaget om skole-kirke samarbeid publisert.

Senteret kommer til å arbeide videre med et materiell for dåpsopplæring av voksne og et trosopplæringsmateriell for aldersgruppen 15-18 som behandler antisemittisme og islamfrykt i samfunnet. KD ser at i tillegg til å bygge opp gode nettverk for eksisterende

dialogarbeid, vil fokuset fremover ligge mye på å tilrettelegge materiell og kompetanse til de som arbeider med trosopplæringsgruppen og de "unge voksne".